

به همراه نمونه داستان‌ها

# نگارش داستان‌های اجتماعی برای طیف اوتیسم

تألیف  
کارول گری

ترجمه  
نسرين خسروانی  
لیسانس زبان

ژیلا شکری  
فوق لیسانس روانشناسی  
مشاور کودک و مدیر مرکز اوتیسم



۹	.....مقدمه مترجمان
۱۱	.....درباره نویسنده
۱۳	.....مقدمه نویسنده

## بخش اول- راهنمای آموزش نگارش داستان‌های اجتماعی / ۱۵

۱۷	.....مقدمه بخش آموزشی
۲۰	.....فعالیت قسمت مقدمه: آیا این یک داستان اجتماعی است؟
۲۲	.....معیار اول: هدف
۲۲	.....فعالیت عملی معیار ۱: هدف
۲۵	.....معیار دوم: کشف دومرحله‌ای
۲۹	.....فعالیت عملی معیار ۲: کشف دومرحله‌ای
۳۱	.....معیار سوم: سه قسمت و یک عنوان
۳۲	.....فعالیت عملی معیار ۳: سه قسمت و یک عنوان
۳۴	.....معیار چهارم: چهارچوب
۳۷	.....فعالیت عملی معیار ۴: چهارچوب
۳۹	.....معیار پنجم: پنج عامل سبک نوشتار و واژگان داستان را تعیین می‌کنند
۴۳	.....فعالیت عملی معیار ۵: پنج عامل سبک نگارش و واژگان را تعیین می‌کنند
۴۵	.....معیار ششم: شش سؤال که روند داستان را هدایت می‌کنند
۴۷	.....فعالیت عملی معیار ۶: شش سؤال که روند داستان را تعیین می‌کنند
۴۹	.....معیار هفتم: هفت نوع جمله در داستان‌های اجتماعی
۵۵	.....فعالیت عملی معیار ۷: هفت نوع جمله در داستان‌های اجتماعی
۵۷	.....معیار هشتم: فرمول هشت ۱+۷
۵۸	.....جدول ۱: فرمول داستان‌های اجتماعی
۵۹	.....فعالیت عملی معیار ۸: فرمول هشت ۱+۷
۶۰	.....معیار نهم: نهمی داستان را خاص من می‌کند
۶۲	.....فعالیت عملی معیار ۹: نهمی آن را خاص من می‌کند
۶۳	.....معیار دهم: ده راهنمایی برای ویرایش و نحوه اجرای داستان

## بخش دوم- نمونه داستان‌های اجتماعی / ۶۹

۷۱	.....یادگیری با داستان‌ها
۷۵	..... <b>تغییر</b>
۷۷	.....تغییر
۷۹	.....تئوری تغییر
۸۱	..... <b>اشتباه‌ها</b>
۸۳	.....اشتباه چیست؟
۸۴	.....اشتباه‌ها می‌توانند در یک روز خوب اتفاق بیفتند

- ۸۵ ..... آیا ممکن است اشتباه‌ها روزی خوب اتفاق بیفتند؟
- ۸۷ من و احساس‌هایم**.....
- ۸۹ ..... چرا من به لباس‌های نو نیاز دارم؟
- ۹۰ ..... حس راحت بودن چیست؟
- ۹۱ ..... خوشحالی یک‌چور حس راحت بودن است.....
- ۹۲ ..... جستجوی لبخندها.....
- ۹۳ ..... چرا لبخند؟.....
- ۹۴ ..... حس ناراحتی چیست؟.....
- ۹۵ ..... چه چیزی باعث حس ناراحتی در من می‌شود؟.....
- ۹۷ ..... غمگین بودن بد نیست ولی خوشحال بودن بهتر است.....
- ۹۹ جشن‌ها و هدیه‌ها**.....
- ۱۰۱ ..... دعوت به مهمانی تولد.....
- ۱۰۲ ..... ما به یک مهمانی بزرگ خانوادگی می‌رویم.....
- ۱۰۴ ..... هدیه چیست؟.....
- ۱۰۵ ..... چرا هدیه‌ها مهم هستند؟.....
- ۱۰۶ ..... چرا مردم هدیه‌ها را کادو می‌کنند؟.....
- ۱۰۷ ..... چطور به کسی هدیه بدهم؟.....
- ۱۰۸ ..... چطور هدیه را بازکنم؟.....
- ۱۰۹ ..... چرا برای باز کردن هدیه منتظر بمانم؟.....
- ۱۱۰ ..... یادگرفتن آرام ماندن در کنار هدیه‌های کادو شده.....
- ۱۱۱ ..... بعضی از هدیه‌ها مایوس‌کننده هستند.....
- ۱۱۳ ..... اگر هدیه‌ای مایوس‌کننده باشد چگونه باید فکر کنم، چه کاری انجام بدهم و چه بگویم؟.....
- ۱۱۵ مهارت‌های مربوط به مردم و دوستی**.....
- ۱۱۷ ..... چطور با کسی سلام و احوال‌پرسی کنم؟.....
- ۱۱۸ ..... چرا مردم دست می‌دهند؟.....
- ۱۱۹ ..... چطور باید دست بدهم؟.....
- ۱۲۰ ..... زمانی که نوبت من است تا گوش کنم.....
- ۱۲۱ ..... تشکر از مردم برای حرف‌های خوبی که می‌گویند.....
- ۱۲۲ ..... تشکر از مردم برای کارهای خوبی که انجام داده‌اند.....
- ۱۲۳ ..... یادگرفتن کمک کردن به دیگران.....
- ۱۲۴ ..... کمک به افرادی که کمک نخواستند.....
- ۱۲۵ ..... کمک کردن به افرادی که کمک می‌خواهند راحت‌تر است.....
- ۱۲۶ ..... ممکن است کمک کردن به افرادی که کمک نمی‌خواهند مشکل باشد.....
- ۱۲۸ ..... سهیم شدن چیست؟.....
- ۱۳۰ ..... احترام چیست؟.....
- ۱۳۱ ..... گفتن فکرها با احترام.....

- دوباره گفتن چیزی با احترام ..... ۱۳۲
- استفاده از «ببخشید» برای عبور از میان جمعیت ..... ۱۳۳
- اگر در موقع بازی بازنده شوم و دوستانم برنده شوند ..... ۱۳۴
- بعد از اینکه بازی تمام می‌شود ..... ۱۳۶
- زورگویی: چطور فکر کنم، چه بگویم و چه کاری انجام بدهم ..... ۱۳۷**
- مقدمه‌ای درباره زورگویی ..... ۱۳۹
- زورگویی چیست؟ ..... ۱۴۰
- چه دانش آموزهایی سعی می‌کنند که به دیگران زور بگویند؟ ..... ۱۴۲
- در برابر تلاش برای زورگویی چگونه فکر کنم؟ ..... ۱۴۳
- در جواب به زورگویی چه بگویم و چطور بگویم؟ ..... ۱۴۵
- در جواب به زورگویی چه کاری انجام بدهم؟ ..... ۱۴۷
- درک منظور بزرگسال‌ها ..... ۱۵۱**
- بزرگسال‌ها همان بچه‌ها هستند که بزرگتر شده‌اند ..... ۱۵۲
- یادگرفتن احترام گذاشتن به بزرگ‌ترها ..... ۱۵۳
- بزرگسال‌ها تصمیم‌های بزرگ زیادی می‌گیرند ..... ۱۵۴
- ممکن است سرگرم‌کننده نباشد ولی باید انجامش داد ..... ۱۵۵
- سرگرم‌کننده بود ولی حالا انجامش دادیم ..... ۱۵۷
- اجازه گرفتن ..... ۱۵۸
- اگر جواب «نه» باشد: داستانی امیدوارکننده برای بچه‌ها ..... ۱۵۹
- خانه و جامعه ..... ۱۶۱**
- نقل مکان به یک خانه جدید ..... ۱۶۲
- شستن دست‌هایم ..... ۱۶۳
- دوش گرفتن در ده مرحله ..... ۱۶۴
- حقیقی درباره به هم ریختگی وسایل ..... ۱۶۶
- دوباره گفتن چیزی با احترام در خانه ..... ۱۶۷
- بالا رفتن از پله برقی ..... ۱۶۸
- غذا خوردن در سالن غذای مرکز خرید ..... ۱۷۰
- اینجا یک مکان شلوغ است ..... ۱۷۲
- مدرسه ..... ۱۷۳**
- امروز از مدرسه غایبیم؟ اشکالی ندارد ..... ۱۷۵
- زمانی که معلم جای دیگری باشد ..... ۱۷۶
- روزی که معلم جایگزین در کلاس هست ..... ۱۷۷
- یادگرفتن درباره دستورهای مدرسه ..... ۱۷۸
- جای من در صف ..... ۱۷۹
- یادگرفتن درباره احترام گذاشتن در مدرسه ..... ۱۸۰
- استفاده از احترام در مدرسه ..... ۱۸۱

۱۸۲	.....	صحبت احترام‌آمیز با معلم
۱۸۳	.....	دوباره گفتن حرفی با احترام در مدرسه
۱۸۴	.....	وقتی من در مدرسه با احترام صحبت می‌کنم
۱۸۵	.....	تمرین کردن چیست؟
۱۸۶	.....	دوره یادگیری اشتباه‌هایی اتفاق می‌افتد
۱۸۷	.....	عالی است!
۱۸۸	.....	گفتن مشکلم به معلم
۱۸۹	.....	روش‌های خوب برای تمام کردن تکالیفم
۱۹۱	.....	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۱۹۲	.....	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

# مقدمه مترجمان

افراد دارای اوتیسم دارای نقص‌هایی در شناخت اجتماعی و توانایی تفکر در روش‌های ایجاد تعامل اجتماعی مناسب هستند. برای غلبه بر این مشکل می‌توان از داستان‌های اجتماعی استفاده کرد که به افراد دارای اوتیسم کمک می‌کنند تا بتوانند موقعیت‌های اجتماعی را «بخوانند» و درک کنند. داستان‌های اجتماعی برای نخستین بار توسط کارول گری در سال ۱۹۹۱ ابداع شدند. در این رویکرد رفتارهای مناسب اجتماعی به شکل داستان ارائه می‌شوند. این روش به دنبال پاسخ دادن به سؤالاتی است که افراد دارای اوتیسم ممکن است برای تعامل صحیح با دیگران به آن‌ها نیاز داشته باشند.

داستان‌های اجتماعی به صورت هدفمند به دنبال بهبود مهارت‌های اجتماعی افراد طیف اوتیسم و آماده کردن این افراد برای تعاملات اجتماعی هستند. داستان‌های اجتماعی مدلی مناسب از تعاملات اجتماعی را نشان می‌دهند و این کار را با توصیف یک موقعیت به وسیلهٔ ارائهٔ سرنخ‌های مربوط اجتماعی، دیدگاه‌های دیگران و پیشنهاد برای واکنش مناسب نشان می‌دهند. داستان‌های اجتماعی علاوه بر استفاده برای آموزش، برای تشویق در مورد تکمیل موفق یک فعالیت هم استفاده می‌شوند.

این کتاب می‌تواند برای درمانگران، مربیان و والدین کودکان اوتیسم و افراد حرفه‌ای دیگری که به نحوی با این کودکان سر و کار دارند، مفید باشد.

کتاب حاضر در دو بخش شامل ترجمهٔ بخش آموزشی نگارش داستان‌های اجتماعی و بخش نمونه داستان‌های اجتماعی از کتاب کارول گری با عنوان *The New Social Story Book (10<sup>th</sup> edition)* است. انتخاب نمونه داستان‌ها برای ترجمه با توجه به موضوعات پرکاربردتر انجام شده است. نمونه داستان‌ها ممکن است مستقیماً و یا با ایجاد تغییراتی مورد استفاده قرار گرفته و یا به عنوان راهنما و نمونه‌ای برای نوشتن داستان‌های اجتماعی جدید و موفق به کار گرفته شوند. داستان‌های اجتماعی علاوه بر استفاده برای کودکان و نوجوانان دارای اوتیسم، برای تمام کودکانی که مشکلاتی در روابط اجتماعی داشته و حتی برای کودکانی که روند عادی اجتماعی شدن را سپری می‌کنند هم قابل استفاده هستند.

در اینجا لازم است مراتب تشکر و قدردانی خود را از آقای یوسف شیخی گرجان که در این مسیر مشوق ما بودند، اعلام داریم.

## درباره نویسنده

کارول گری، خالق داستان‌های اجتماعی، کار خود را به‌عنوان معلم ۴ کودک دارای انیسم در سال ۱۹۷۶ در میشیگان شروع کرد. او در سال ۱۹۹۱ پس از سال‌ها کار مستقیم با کودکان دارای اوتیسم و اسپرگر و با استفاده از تجربه‌های شخصی خود و بازخورد والدین و معلمان و خود بچه‌ها شروع به نوشتن داستان‌های اجتماعی کرد. وی هم‌اکنون به‌عنوان مدیر مرکز گری در میشیگان و به‌عنوان مشاور برای کودکان، نوجوانان و بزرگسالان دارای اوتیسم مشغول به کار است. وی با ترتیب دادن کارگاه‌های آموزشی، ارائه اطلاعات و منابع و همچنین ارائه خدمات‌های مستقیم به افراد دارای اوتیسم و خانواده‌های آن‌ها و افراد متخصص در این زمینه به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد. وی همچنین نویسنده چندین کتاب و مقاله در زمینه داستان‌های اجتماعی است.

کارول گری می‌گوید صحبتی که با یکی از دانش‌آموزهایش بنام اریک داشته سرآغاز نوشتن داستان‌های اجتماعی بوده است. مشکل اریک قطع صحبت دیگران بوده است، او هر موقع که دلش می‌خواست شروع به صحبت می‌کرده است، بدون توجه به اینکه دیگران در حال صحبت با او هستند. کارول گری می‌گوید چندین سال بود که سعی می‌کردم به اریک یاد بدهم زمانی که می‌خواهد صحبت کند، دستش را بلند کند، منتظر نوبت خودش برای صحبت باشد و وقتی دیگران حرف می‌زنند به آن‌ها گوش دهد. علیرغم قول‌های صمیمانه و زیاد اریک مبنی بر اینکه حرف بقیه را قطع نخواهد کرد کار او ادامه داشت. نقطه عطف ماجرا، جلسه عمومی انجمن مدرسه بود، یک سخنران مهمان داشتیم. سخنران وارد صحنه شد و صحبت خود را این‌گونه شروع کرد: «من می‌خواهم امروز با شما درباره تغییر صحبت کنم...» اریک هیچ‌وقت شیفته تغییر نبود و آن روز هم استثنا نبود. او درحالی‌که روی صندلی‌اش نشسته بود با صدای بلند صحبت می‌کرد. من نتوانستم در سخنرانی انجمن حاضر شوم ولی ویدئوی سخنرانی و قطع کردن حرف سخنران توسط اریک را تماشا کردم. اریک را به دفترم خواستم، با اریک ویدئو را چندین بار تماشا کردیم و یادداشت برداشتیم. اریک گفت در جلسه انجمن دو نفر حضور داشتند: اریک و سخنران. ناگهان قطع صحبت سخنران توسط اریک برایم معنی پیدا کرد. اریک چیزی را انجام می‌داد که من به او آموخته بودم: «اگر کسی با تو صحبت کرد جوابش را بده». از دیدگاه اریک او آنجا بود تا به معلمش جواب دهد که در آن زمان معلم همان شخص سخنران بود. بعد از شنیدن توضیحات



اریک از جلسهٔ انجمن نوبت من بود که به او بگویم من حدود ۵۰۰ دانش‌آموز را در جلسه دیدم. در حال مقایسهٔ یادداشت‌هایمان اریک گفت می‌خواهد دیگر حرف دیگران را قطع نکند. او شروع به ارائهٔ فهرستی کرد که برای توقف عادت قطع صحبت دیگران نیاز داشت. فهرست شامل تمام رفتارهایی بود که من سعی کرده بودم طی چندین سال به او بیاموزم. «دستم را بلند می‌کنم، زمانی که دیگران صحبت می‌کنند گوش می‌کنم، به دیگران نوبت صحبت کردن می‌دهم.» اریک با فهرستش به کلاس برگشت. برای اولین بار در همهٔ کلاس‌ها، اریک دستش را بلند کرد.

# مقدمه نویسنده

## چطور از این کتاب استفاده کنید؟

من در حین نوشتن مجموعه داستان‌های اجتماعی در این کتاب، کودک و نوجوانی را که تحت مراقبت شماسست (من به آن‌ها بانام مخاطب اشاره می‌کنم) پیوسته در ذهن داشته‌ام. شما می‌توانید این داستان‌ها را به روش‌های مختلفی بکار گیرید. می‌توانید آن‌ها را مستقیماً از کتاب استفاده کنید و یا به‌عنوان الگویی برای نوشتن داستان‌های خودتان به کار ببرید.

این کتاب شامل داستان‌هایی است که من یا برای دانش‌آموزهایی که با آن‌ها مستقیماً کار کرده‌ام، نوشته‌ام و یا برای والدین و کسانی که در حیطه آموزش هستند.

توجه داشته باشید که واکنش برخی از دانش‌آموزها به تصاویر می‌تواند تأثیر منفی بر درک آن‌ها از یک موقعیت یا مهارت اجتماعی بگذارد. آن‌ها ممکن است فکر کنند که داستان فقط در مورد کودکی است که در تصویر می‌بینند و نه در مورد خود آن‌ها؛ بنابراین اگر کودک یا دانش‌آموزی خیلی عینی فکر می‌کند و در تعمیم دادن مهارت‌ها مشکل دارد، می‌توانید با شخصی‌سازی داستان‌ها بر اساس تجربیات او عمل کنید.

در بسیاری از داستان‌های این کتاب جمله‌ها به‌طور عمد چندین بار تکرار شده‌اند. این داستان‌ها متن و جمله‌های بلندتری نسبت به آنچه من معمولاً برای دانش‌آموزهایم استفاده می‌کنم، دارند. من این کار را انجام داده‌ام تا به شما تا حد امکان ایده‌ها و انتخاب‌های بیشتری ارائه کنم، در عین اینکه داستان هنوز ساختار درست خود را هم حفظ کرده باشد. در عین حال، شما می‌توانید داستان را مرور کنید و به این نتیجه برسید که داستان برای استفاده در مورد شخصی که مراقبت او را دارید، مناسب است و یا ممکن است تصمیم بگیرید که در آن تجدیدنظر کنید. در هر دو صورت باید متنی با اندازه کافی داشته باشید تا آن را کوتاه کرده و یا داستان را آن‌طور که مناسب می‌بینید، شخصی‌سازی کنید.

برای کوتاه و ساده کردن داستان‌ها، پیشنهاد می‌کنم که تنها جمله اول هر پاراگراف را استفاده کرده و بقیه را حذف کنید (این روش فقط برای برخی از داستان‌ها عملی است، بنابراین از قدرت قضاوت خودتان استفاده کنید). ساختار پاراگراف تک‌جمله‌ای برای کودکانی که از نظر سنی کوچک‌تر یا از نظر رشدی مشکل دارند، بسیار خوب است. نمونه داستان‌های این کتاب برای کودکانی که از نظر رشدی بین ۶-۱۲ سال هستند، نوشته شده است. برای ساده کردن داستان‌ها، گزینه‌های دیگر عبارت‌اند از: حذف ویرگول‌ها برای خلق دو جمله جدا از هم یا تقسیم یک داستان به دو یا چند داستان.

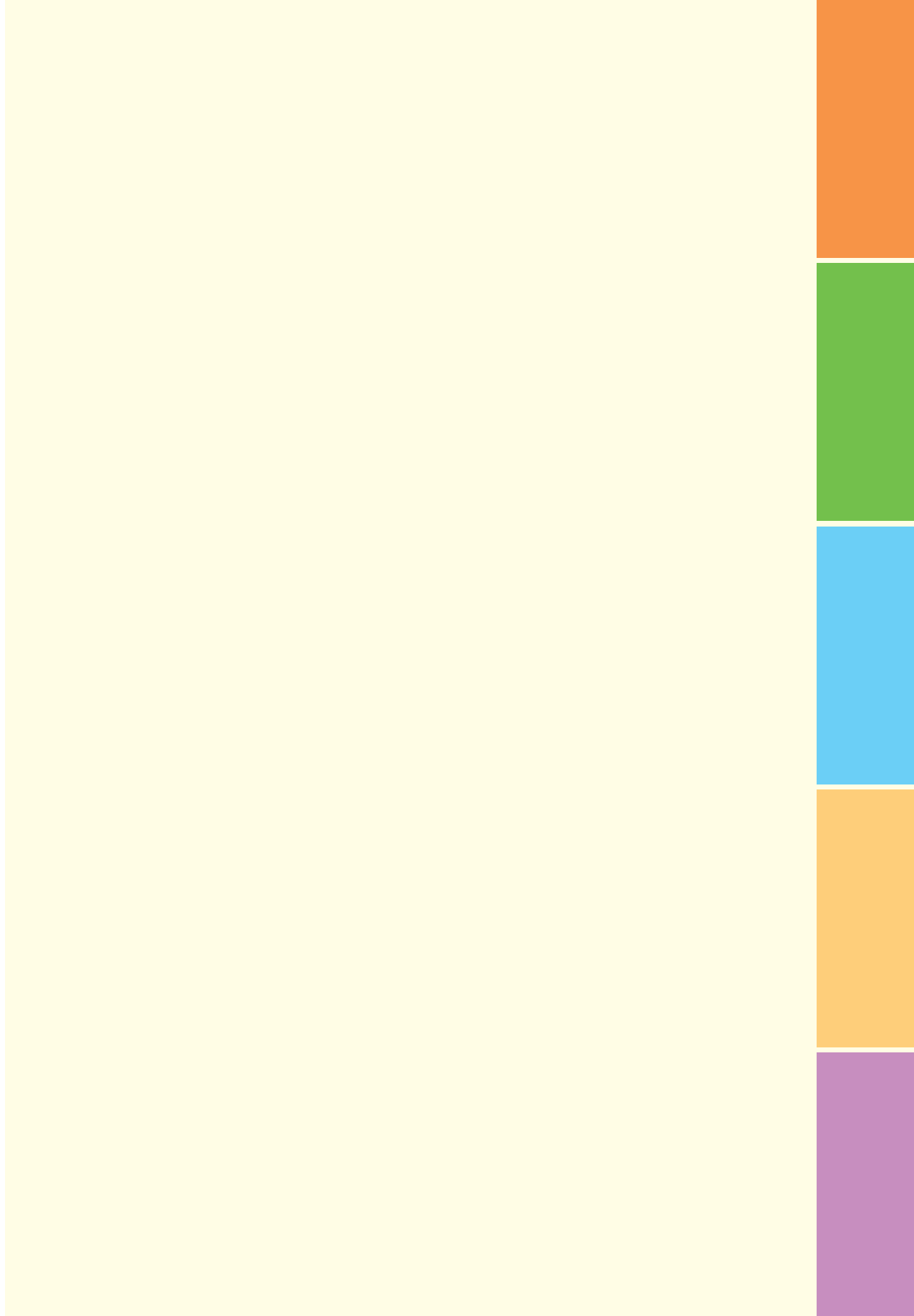
بدون شک، شما خودتان برای نوشتن داستانی که متناسب با نیازها، توانایی‌ها و علایق منحصربه‌فرد مخاطب خودتان باشد، ایده‌های زیادی دارید. بخش ده‌قسمتی آموزشی بعدی برای آموزش هنر و علم نوشتن داستان اجتماعی طراحی شده است. این بخش آموزشی به شما کمک خواهد کرد تا نه تنها داستان‌هایی بنویسید که معنادار باشند، بلکه برای کار با هم‌بچه‌ها و هم‌بزرگ‌ترها لذت‌بخش باشند. بخش آموزشی کارگاه آموزشی شخصی خودتان خواهد بود و می‌توانید با سرعت دلخواه خودتان در آن حرکت کنید.

بخش آموزشی شامل مقدمه، جزئیات معیارهای تجدیدنظر شده برای داستان‌های اجتماعی و فعالیت عملی برای هر قسمت آموزشی است. زمانی که با موفقیت این ده معیار را خواندید و فعالیت‌ها را کامل کردید قادر خواهید بود که داستان‌های اجتماعی مؤثری برای افراد تحت مراقبت خودتان بنویسید. باین‌حال، توصیه می‌کنم در طی فرآیند نوشتن ایده‌ها، برای پشتیبانی گاهی اوقات به این معیارها مراجعه کنید.

شما خواه مبتدی باشید یا نویسنده باتجربه‌ای در زمینه داستان‌های اجتماعی باشید، این کتاب برای این طراحی شده تا یادگیری مداوم شما را تقویت کند. ممکن است تصمیم بگیرید که در محیط اینترنت درباره داستان‌های اجتماعی تحقیق بیشتری بکنید، ولی لطفاً موقع مراجعه به داستان‌های اجتماعی در اینترنت در مورد محتوا از قدرت منطق خودتان استفاده کنید. علاوه بر دیگر موارد، معیارهای ۱۰ گانه به منظور حصول اطمینان از امنیت مخاطب بکار می‌روند. تنها سه آدرس وب را برای مراجعه به اطلاعات مربوط به داستان‌های اجتماعی معرفی می‌کنم. آن‌ها عبارت‌اند از: وبسایت خودم ([CarolGraySocialStories.com](http://CarolGraySocialStories.com))، وبسایت مرکز گری برای یادگیری و درک اجتماعی ([TheGrayCenter.org](http://TheGrayCenter.org)) و همین‌طور وبسایت Future Horizon به آدرس ([FHautism.com](http://FHautism.com)). درحالی‌که سایر سایت‌ها ممکن است به‌طور ضمنی به همکاری من با خود اشاره داشته باشند، ولی چنین مواردی را تأیید نمی‌کنم.

بخش اول

# راهنمای آموزش نگارش داستان‌های اجتماعی



# مقدمه بخش آموزشی

به بخش آموزشی نگارش داستان‌های اجتماعی خوش‌آمدید! این بخش آموزشی، راهنمایی‌های مقدماتی برای نوشتن داستان‌های اجتماعی بر اساس معیارهایی ده‌گانه است. اصول نگارش داستان‌های اجتماعی را در این بخش آموزشی خواهید آموخت و بدین ترتیب می‌توانید برای کسانی که تحت مراقبت شما هستند، داستان‌های اجتماعی بنویسید. همان‌گونه که می‌دانید، من داستان‌های این کتاب را برای دانش‌آموزهای طیف اوتیسم (ASD) نوشته‌ام. داستان‌های موجود در کتاب به شما هم کمک خواهند کرد. در هر قسمت آموزشی که می‌خوانید، به‌طور مداوم به نمونه داستان‌های موجود در این کتاب اشاره خواهم کرد.

داستان اجتماعی موقعیت، مهارت یا مفهومی را بر اساس ده معیار تعریف شده در این کتاب توصیف می‌کند. این معیارها طوری به بسط داستان‌ها کمک می‌کنند تا با استفاده از آن‌ها داستان روندی صبورانه و حمایت‌کننده داشته و نیز چهارچوب، «لحن» و محتوایی داشته باشد که توصیفی و معنادار بوده و از نظر فیزیکی، اجتماعی و هیجانی نیز برای مخاطب امنیت داشته باشد. معیارها مشخص می‌کنند که داستان اجتماعی چیست و فرآیند تحقیق، نگارش و تصویرسازی آن را توضیح می‌دهند.

در این بخش آموزشی، معیارها به‌صورت مجموعه‌ای از ده قسمت آموزشی موردبحث قرار می‌گیرند. آن‌ها را به ترتیب خوانده و بکار گیرید. هر قسمت آموزشی با تعریفی کوتاه از معیار مربوطه شروع می‌شود. متعاقب آن یک بحث کوتاه، فعالیت عملی و جواب آن و نکته‌های پایانی ارائه می‌شوند. بعد از هر فعالیت، جواب‌ها بلافاصله موردبحث قرار می‌گیرند، به همین دلیل هر فعالیت را قبل از خواندن بقیه مطلب کامل کنید. خواندن نکته‌های پایانی در هر قسمت آموزشی هم مهم است. نکته‌های پایانی صرفاً همیشه خلاصه‌ای ساده نیستند. همان‌گونه که از عنوانشان برمی‌آید نکته‌های پایانی هستند. این نکته‌ها ممکن است حاوی اطلاعاتی باشند که قبلاً ذکر نشده باشند و یا ممکن است حاوی پیشنهادهایی برای انجام تمرین‌های اضافی باشند. در پایان می‌توان گفت که لازم نیست همه قسمت‌های آموزشی در یک جلسه و یکجا خوانده شوند. درواقع شاید بهتر باشد که هرروز یک قسمت خوانده شود.

به معیارهای ده‌گانه عنوان‌هایی داده‌ام تا به خاطر سپردن آن‌ها راحت باشد. این موضوع باعث می‌شود تا نویسندگان برای نوشتن داستان اجتماعی مجبور نباشند هر بار به این کتاب مراجعه کنند.

ده معیار آموزشی عبارت‌اند از:

۱- یک هدف

۲- کشف دو مرحله‌ای

۳- سه قسمت و یک عنوان

۴- چهار چوب

۵- پنج عامل سبک نگارش و واژگان را تعیین می‌کنند

۶- شش سؤال روند داستان را هدایت می‌کنند

۷- هفت نوع جمله

۸- فرمول هشت +۱

۹- نهمی داستان را خاص من می‌کند

۱۰- ده راهنمایی برای ویرایش و اجرای داستان

بعد از اتمام هر قسمت آموزشی سعی کنید فهرست عنوان‌هایی را که تمام کرده‌اید به یاد آورید. بعد از اتمام هر ده قسمت آموزشی، مطمئنم که آن‌ها را به یاد خواهید داشت.

## واژگان داستان‌های اجتماعی

در ابتدا توضیح چند واژه پایه در داستان‌های اجتماعی حائز اهمیت است. این واژگان بدین منظور ذکر می‌شوند تا در وقت صرفه‌جویی شده و بدین ترتیب نویسنده‌ها (یعنی شما) می‌توانید به‌طور مؤثر روی کاری که در دست دارید تمرکز کنید.

● نویسنده: نویسنده شما هستید. کسی که تحقیق کرده و داستان اجتماعی می‌نویسد. نویسنده می‌تواند کس دیگری هم باشد یا ممکن است گروهی از والدین و افراد حرفه‌ای باشد. نویسنده‌ها

از ده معیاری که هر داستان اجتماعی را تعریف می‌کنند و فرآیندی که این داستان‌ها را خلق می‌کند، تبعیت می‌کنند.

● مخاطب: نویسنده برای مخاطب خاصی می‌نویسد. مخاطب بیشتر اوقات کودک، نوجوان یا بزرگسال ASD است. هر داستان اجتماعی با در نظر گرفتن چند عامل منفرد بسط می‌یابد که شامل سن، جنسیت، توانایی‌ها، شخصیت، ترجیح‌ها و/یا علایق مخاطب است و البته تنها محدود به این موارد هم نیست.

● داستان‌های اجتماعی: تعریف داستان‌های اجتماعی در پاراگراف دوم این مقدمه آورده شده است. داستان‌های اجتماعی از تمام ده معیار این بخش تبعیت می‌کنند. زمانی که در این بخش آموزشی از واژه داستان‌های اجتماعی استفاده می‌شود این عبارت به داستان‌های اجتماعی و مقاله‌های اجتماعی اشاره دارد. مقاله‌های اجتماعی، پیشرفته‌تر از داستان‌های اجتماعی هستند و اغلب برای دانش‌آموزهایی نوشته می‌شوند که بزرگ‌تر هستند یا از نظر آموزشی در سطوح بالاتری هستند. مقاله‌های اجتماعی از همان معیارهای داستان‌های اجتماعی تبعیت می‌کنند.

● گروه: گروه شامل والدین و افراد حرفه‌ای است، همه آن‌هایی که باهم به نفع یک فرد ASD همکاری می‌کنند.



## فعالیت عملی

احتمالاً شما قبلاً تجربه‌هایی درباره‌ داستان‌های اجتماعی داشته‌اید شاید یکی از آن‌ها را خوانده‌اید، نوشته‌اید، داستانی اجتماعی را شنیده‌اید یا دیده‌اید. در اینجا تمرینی کوتاه وجود دارد. آیا به نظر شما مطلب زیر، داستان اجتماعی است؟ ابتدا فعالیت را کامل کنید و سپس به خواندن بقیه مطالب ادامه دهید.

### فعالیت قسمت مقدمه: آیا این یک داستان اجتماعی است؟

داستان زیر را بخوانید: آیا این یک داستان اجتماعی است؟  بله  خیر

بسیاری از مردم داستان اجتماعی می‌نویسند. شاید شما هم بخواهید بیاموزید که چطور داستان اجتماعی بنویسید. بعد از آن قادر خواهید بود که برای دانش‌آموزهای کلاستان داستان بنویسید. درعین حال سرگرم هم خواهید شد!

می‌توانید از قسمت‌های آموزشی این بخش استفاده کنید و درباره‌ ده معیاری بیاموزید که داستان‌های اجتماعی را از سایر استراتژی‌های بصری متمایز می‌کنند. هر قسمت آموزشی را با سرعت دلخواه خودتان دنبال کنید. اوقات خوبی داشته باشید!

جواب: این مطلب داستان اجتماعی نیست. اشتباه‌هایی دارد که آن را از ده معیار موجود دور می‌کند. در اینجا به سه مورد اشاره می‌کنیم:

- هر داستان اجتماعی عنوانی دارد که موضوع را نشان می‌دهد. علاوه بر آن، داستان‌های اجتماعی از ساختار داستانی درستی استفاده می‌کنند که شامل کاربرد مقدمه، بدنه و نتیجه‌گیری است. این داستان عنوان ندارد و مرز بین مقدمه، بدنه و نتیجه‌گیری مشخص نیست.
- داستان‌های اجتماعی دارای زاویه دید اول شخص و یا سوم شخص هستند. جمله‌هایی با زاویه دید دوم شخص یا جمله‌هایی با کلمه‌های «تو یا شما» قابل قبول نیستند. در این داستان چند

جمله با زاویه دید دومشخص وجود دارد.

● داستان‌های اجتماعی درست و واقعی هستند و فرضی نیستند؛ بنابراین عبارتی مانند «درعین حال سرگرم هم خواهید شد» در داستان اجتماعی استفاده نمی‌شود، این عبارت تجربه مخاطب را به صورت فرضی بیان می‌کند. این جمله حدسی است که ممکن است درست یا نادرست باشد.

این موارد اشتباه‌های رایجی هستند. به اقتضای کارم، من چندین داستان را بررسی کرده‌ام که افراد به آن‌ها «داستان اجتماعی» می‌گفتند درحالی‌که از معیارها دور شده بودند یا اصلاً آن‌ها را رعایت نکرده بودند. عبارت *داستان‌های اجتماعی* اغلب بابتی توجهی به هر چیزی که برای یک فرد طیف انیسیم نوشته می‌شود، اطلاق می‌شود. در نتیجه انبوهی از اطلاعات اشتباه به وجود می‌آید که در نهایت کیفیت و ایمن بودن این ابزار آموزشی مهم را تهدید می‌کند.

برای اینکه «حسی» از این روش داشته باشید، به طور تصادفی چند داستان را در این کتاب انتخاب کنید. همان‌طور که آن‌ها را می‌خوانید به عنوان، مقدمه، بدنه و نتیجه‌گیری، نبود جمله‌های دومشخص و لحن صبورانه کلی هر کدام از داستان‌ها توجه کنید. داستان‌های موجود در این کتاب خصوصیت‌های مشترک دیگری نیز باهم دارند که درباره هر کدام از خصوصیت‌های مشترک آن‌ها در ده معیار آموزشی بحث خواهیم کرد.

## نکته‌های پایانی

از شما برای صرف وقت برای یادگیری بیشتر در مورد داستان‌های اجتماعی تشکر می‌کنم. بدین ترتیب شما کمک می‌کنید تا کیفیت و اجرای این روش مهم به عنوان یک روش مداخله آموزشی حفظ شود. من صمیمانه به تلاش‌های شما احترام می‌گذارم.

# معیار اول: هدف

## تعریف

هدف داستان اجتماعی به اشتراک گذاشتن اطلاعات صحیح با استفاده از فرآیند، چهارچوب، سبک نگارش و محتوایی است که توصیفی و معنادار بوده و از نظر فیزیکی، اجتماعی و هیجانی برای مخاطب ایمن باشد. هر داستان اجتماعی لحنی کاملاً صبورانه و اطمینان‌بخش دارد.

## فعالیت عملی

برخلاف بقیه قسمت‌های آموزشی، این قسمت آموزشی با یک فعالیت آغاز می‌شود. فعالیت را تکمیل کنید، سپس جواب و بقیه مطالب را بخوانید.

### فعالیت عملی معیار ۱: هدف

تعریف هدف را در ابتدای این قسمت آموزشی دوباره بخوانید سپس به سؤال زیر پاسخ دهید:

آیا هدف داستان اجتماعی وادار کردن مخاطب برای انجام کاری است که نویسنده یا گروه از او می‌خواهند که انجام دهد؟  بله  خیر

جواب: رایج‌ترین اشتباه در مورد منظور از هدف داستان اجتماعی این است که هدف داستان تغییر رفتار مخاطب است. هدف اصلاً این نیست. هدف داستان اجتماعی ارائه اطلاعات صحیح به صورت

معنادار و ایمن است. این نکته هم درست است که اغلب یک رفتار خاص است که توجه ما را به مفهوم، مهارت یا موقعیت خاصی جلب می‌کند. درعین حال اگر هدف ما فقط تغییر رفتار بود، احتمالاً بیشتر روی این تمرکز می‌کردیم که «به کودک بگوییم چه کاری انجام دهد». موضوع این است که قبلاً به مخاطب گفته شده است که چه کاری انجام دهد شاید هم به دفعات زیاد. در عوض در اینجا توجه معطوف به علل زیر بنایی سرخوردگی کودک یا احتمال دریافت اطلاعات نادرست توسط او است. کار نویسنده داستان اجتماعی این است که اطلاعاتی را شناسایی و ارائه کند که باعث دادن واکنش‌های مؤثرتر از سوی مخاطب شود. تئوری این است که بهبود رفتار که اغلب به داستان‌های اجتماعی نسبت داده می‌شود نتیجه بهبود در درک وقایع و انتظارات از طرف مخاطب است.

## بحث

هر داستان اجتماعی جدا از موضوع داستان که درباره چیست، بدون شک برای مخاطب خود احترام زیادی قائل است. امنیت فیزیکی، اجتماعی و هیجانی داستان در درجه اول اولویت برای نویسنده است. در مورد امنیت فیزیکی مثال زیر را در نظر بگیرید. مادر برای هریسون درباره شنا در ساحل داستانی می‌نویسد. عکسی از پسرش را در داخل آب در داستان جای می‌دهد. در عکس هیچ‌کس دیگری به جز پسرش نیست. پدر در موقع عکس گرفتن در کنار او بوده ولی در کادر عکس وارد نشده است. اگر عکس را از دید و ذهن هریسون تفسیر کنیم، این عکس ممکن است به او این اجازه را بدهد که تنها به شنا برود. در قسمت‌های بعدی توضیح داده خواهد شد که نویسنده‌ها داستان‌های اجتماعی می‌نویسند که از نظر واژگان و تصاویر صحیح و دقیق باشند. این موضوع باعث شفافیت و معنادار بودن داستان می‌شود. همان‌گونه که در داستان هریسون در مورد شنا بیان شد، صحت ظاهری داستان برای امنیت فیزیکی او هم مهم است.

امنیت اجتماعی هم به همین اندازه مهم است. مثالی را در نظر بگیرید که در طی آن معلمی برای دانش‌آموز کلاس اولش که شش‌ساله است داستانی می‌نویسد. او این عبارت‌ها را در مورد کلاسش در داستان خود می‌آورد: «ما همه اینجا باهم دوست هستیم. دوستان باهم همکاری می‌کنند.» دانش‌آموز داستان را می‌خواند و به زنگ تفریح می‌رود. دو نفر از «دوستانش» در کلاس به او نزدیک می‌شوند و از او می‌خواهند کاری را انجام دهد که نباید انجام دهد. با توجه به اطلاعات داستان که این دو هم‌کلاس دوست او هستند و دوستان باهم همکاری می‌کنند، دانش‌آموز به خواسته آن‌ها عمل می‌کند و زمانی که آن‌ها با خنده برمی‌گردند و دور می‌شوند او